Isaac Asimov

SĂ NE UNIM

(din volumul Povestiri cu roboţi, — The Rest of The Robots, 1964)

De un secol dura un fel de pace, iar lumea uitase cum e altfel. Abia dacă ar fi ştiut cum să reacţioneze dacă ar fi descoperit că, în sfârşit, se apropia un fel de război.

Bineînţeles că Elias Lynn, Şeful Biroului de Robotică, nu era sigur de cum ar trebui să reacţioneze când ar afla *el,* în cele din urmă. Biroul de Robotică îşi avea sediul central în Cheyenne, cu toată tendinţa de secole spre descentralizare, iar Lynn îl fixă bănuitor pe tânărul ofiţer de securitate de la Washington care adusese vestea.

Elias Lynn era un ins voluminos, aproape fermecător de simplu, cu ochii de un albastru spălăcit, puţin bulbucaţi. Oamenii nu se simţeau chiar bine sub privirea acelor ochi, dar ofiţerul de securitate rămăsese calm.

Lynn hotărî că prima sa reacţie ar trebui să fie neîncrederea.

La naiba, *era* neîncredere! Pur şi simplu nu-i venea să creadă!

Se lăsă uşor pe spate în scaun şi spuse:

— Cât de sigure sunt informaţiile?

Ofiţerul de securitate, care se prezentase sub numele de Ralph G. Breckenridge şi avea şi acte pe numele ăsta, avea de partea lui prospeţimea tinereţii: buze pline, obraji bucălaţi care roşeau uşor şi ochi sinceri. Îmbrăcămintea lui era nepotrivită pentru Cheyenne, dar se potrivea cu oraşul Washington, cel cu aer condiţionat, unde Securitatea, în ciuda oricărei împotriviri, încă mai era concentrată.

Breckenridge roşi şi spuse:

— Nu există nici o îndoială.

— Presupun că voi ştiţi totul despre Ei, spuse Lynn, incapabil să-şi reprime o urmă de sarcasm în voce.

Nu prea era conştient că folosea un pronume uşor accentuat când se referea la duşman, ca şi cum ar fi fost tipărit cu literă mare. Era un obicei al generaţiei lui şi al celei precedente. Nimeni nu mai spunea "Estul" sau "Roşii" sau "Sovieticii" sau "Ruşii". Asta ar fi creat confuzii, pentru că unii din Ei nu erau din Est, nu erau Roşii, Sovietici, şi mai ales nu erau Ruşi. Era mult mai simplu şi mai exact să spui Noi şi Ei.

Turiştii povestiseră adesea că şi Ei făceau la fel. Acolo, Ei eram Noi (în limbaj potrivit) iar Noi erau Ei.

Abia dacă se mai gândea cineva la aşa ceva. Era foarte plăcut şi uşor. Acum era doar un joc, un joc aproape inocent, cu reguli nerostite şi cu un fel de decenţă în el.

Lynn spuse brusc:

— De ce ar dori Ei să tulbure situaţia?

Se ridică şi îşi fixă privirea pe o hartă a lumii prinsă pe perete, împărţită în două zone cu limite neclare de culoare. O parte neregulată din partea stângă a hărţii era mărginită de un verde slab. O porţiune mai mică, dar la fel de neregulată, din partea dreaptă a hărţii era limitată de un roz spălăcit. Noi şi Ei.

Timp de un secol harta nu se schimbase mult. Pierderea Formosei şi câştigarea Germaniei de Est, cu vreo optzeci de ani în urmă, fuseseră ultimele modificări teritoriale importante.

Totuşi mai fusese o schimbare, destul de importantă, şi anume în culori. Cu două generaţii înainte, teritoriile Lor fuseseră de un roşu închis, sângeriu, ale Noastre — de un alb pur şi nepătat.

Acum exista o neutralitate a culorilor. Lynn văzuse hărţile Lor şi la Ei era la fel.

— N-ar face-o, zise el.

— O fac, zise Breckenridge, şi mai bine v-aţi obişnui cu asta. Bineînţeles că îmi dau seama, domnule, că nu e plăcut să te gândeşti că Ei pot fi cu mult mai avansaţi decât noi în robotică.

Ochii îi rămaseră la fel de inocenţi, cuvintele sale pătrunseră adânc ca nişte vârfuri de cuţit, iar Lynn se înfioră simţindu-le.

Asta ar explica, desigur, de ce Şeful Roboticii aflase aşa de târziu, şi încă de la un ofiţer de securitate. Decăzuse în ochii Guvernului; dacă robotica pierduse într-adevăr bătălia, Lynn nu se putea aştepta la milă politică.

Lynn spuse obosit:

— Chiar dacă e adevărat ceea ce spui, Ei nu sunt cu mult înaintea noastră. Noi am putea construi roboţi umanoizi.

— Am construit, domnule?

— Da. De fapt, am construit câteva modele experimentale.

— Ei făceau asta acum zece ani. De atunci, au progresat cu zece ani.

Lynn era tulburat. Se întreba dacă neîncrederea lui faţă de toată afacerea nu era cumva rezultatul mândriei rănite şi a temerii pentru slujba şi reputaţia lui. Era complexat la gândul că ar putea fi chiar aşa, şi totuşi fu silit să se apere. Spuse:

— Uite, tinere, patul* dintre Ei şi Noi n-a fost niciodată perfect în amănunt, înţelegi? întotdeauna Ei au fost înainte în anumite privinţe, iar Noi — în altele. Dacă în clipa de faţă sunt înaintea noastră în robotică, asta e pentru că Ei şi-au investit o parte mai mare din eforturi în robotică, decât noi. Şi asta înseamnă că altă ramură de cercetare a cuprins o cotă mai mare din eforturile Noastre, decât la Ei. Ar însemna că Noi suntem avansaţi în cercetarea câmpului de forţă sau în hiperatomică, probabil.

Lynn se simţi nenorocit faţă de propria sa declaraţie, că patul nu era perfect. Cam aşa era, dar ăsta era singurul pericol mare care ameninţa omenirea. Lumea se baza pe faptul că patul era cât mai perfect posibil. Dacă o mică inegalitate, care există întotdeauna, ar dezechilibra prea mult într-o parte sau alta...

Pe la începutul a ceea ce fusese Războiul Rece, ambele părţi *fabricaseră arme* termonucleare, iar războiul devenise de neimaginat.

Confruntarea trecuse din planul militar în cel economic şi psihologic şi aşa rămăsese de atunci.

Dar întotdeauna existase, de ambele părţi, efortul continuu de a desfiinţa patul, de a inventa o parare pentru orice lovitură posibilă sau o lovitură care nu poate fi parată la timp — ceva care să facă din nou posibil războiul. Şi asta nu pentru că fiecare parte dorea cu ardoare războiul, ci pentru că ambelor părţi le era teamă că partea adversă ar putea face, prima, descoperirea crucială.

---

* Pat, la jocul de şah: situaţie în care un jucător, fără a fi în poziţie de şah, nu mai poate muta nici o piesă şi încheie jocul, partida declarându-se remiză.

De o sută de ani, fiecare parte menţinuse lupta egală. Astfel, pacea se menţinuse timp de o sută de ani, în timp ce, ca produse secundare ale cercetării intensive şi continue, se realizaseră câmpurile de forţă, energia solară, controlul insectelor şi roboţii. Fiecare parte era la început în înţelegerea mentalicii, cum se numeau biochimia şi biofizica gândirii. Fiecare parte îşi avea avanposturile ei pe Lună şi pe Marte. Omenirea avansa cu paşi uriaşi, conform unui plan impus.

Era chiar necesar ca ambele părţi să fie tolerante şi umane, ca nu cumva, din cauza cruzimii şi a tiraniei, oamenii să-şi caute prieteni în cealaltă parte.

Nu se putea ca acum să se desfiinţeze patul şi să fie război.

— Vreau să mă consult cu unul din oamenii mei. Vreau să-i ştiu părerea, zise Lynn.

— E de încredere?

Lynn păru dezgustat:

— Doamne, ce om din Robotică nu a fost cercetat şi răscercetat de oamenii voştri? Da, răspund pentru el. Dacă nu ai încredere într-un om ca Humphrey Carl Laszlo, atunci nu putem face faţă atacului pe care spui că Ei îl pregătesc, indiferent ce am face.

— Am auzit de Laszlo, spuse Breckenridge.

— Bun. E de încredere?

— Da.

— Atunci o să-l chem şi vom afla ce crede el despre posibilitatea ca SUA să fie invadate de roboţi.

— Nu tocmai, spuse Breckenridge moale. Tot nu acceptaţi adevărul întreg. Aflaţi ce crede el despre faptul că roboţii *au invadat deja* SUA.

***

Laszlo era nepotul unui ungur care trecuse prin ceea ce se numea pe atunci Cortina de Fier şi, din cauza asta, avea despre sine sentimentul comod că e mai presus de orice îndoială. Era îndesat şi chel, cu o expresie bătăioasă întipărită mereu pe faţa lui dispreţuitoare, dar avea un accent clar de Harvard şi vorbea aproape exclusiv în şoaptă.

Pentru Lynn, care era conştient de faptul că, după ani de administraţie, nu mai era expert în diferitele faze ale roboticii

moderne, Laszlo era o enciclopedie ambulantă. Lynn se simţi mai bine numai pentru că acesta era de faţă.

— Ce crezi? spuse Lynn.

O privire încruntată deformă sălbatic faţa lui Laszlo:

— Că Ei sunt cu mult înaintea noastră. E complet de necrezut. Ar însemna că au fabricat umanoizi care de aproape nu pot fi deosebiţi de oameni. Ar însemna un avans considerabil în robo-mentalică.

— Eşti implicat personal, spuse Breckenridge cu răceală. Lăsând mândria profesională de-o parte, de ce anume este imposibil ca Ei să fie mai avansaţi decât Noi?

Laszlo dădu din umeri:

— Vă asigur că sunt la curent cu literatura Lor despre robotică. Ştiu cam pe unde sunt Ei.

— Ştii cam pe unde vor Ei să *crezi* că sunt, asta vrei să spui, de fapt, îl corectă Breckenridge. Ai vizitat vreodată cealaltă parte?

— Nu, zise Laszlo scurt.

— Nici dumneavoastră, Dr. Lynn?

— Nu, nici eu, spuse Lynn.

Breckenridge spuse:

— În ultimii douăzeci şi cinci de ani a vizitat vreun om de la robotică partea cealaltă?

Puse întrebarea cu un soi de încredere care arăta că ştie răspunsul.

Timp de câteva secunde, atmosfera a fost apăsătoare. Pe faţa lată a lui Laszlo se citea grija. Spuse:

— De fapt, Ei n-au mai ţinut conferinţe despre robotică de multă vreme.

— De douăzeci şi cinci de ani, spuse Breckenridge. Nu e semnificativ?

— Poate, spuse Laszlo fără tragere de inimă. Deşi altceva mă deranjează pe mine. Nici unul din Ei n-a mai venit la conferinţele Noastre despre robotică. Nici unul, după câte îmi amintesc eu.

— Au fost invitaţi? întrebă Breckenridge.

— Desigur, interveni iute Lynn, privind fix şi îngrijorat.

Breckenridge spuse:

— Refuză Ei participarea la vreo conferinţă ştiinţifică pe care o ţinem Noi?

— Nu ştiu, spuse Laszlo, care se plimba cu pas mărunt prin încăpere. N-am auzit până acum. Tu ai auzit, şefule?

— Nu, spuse Lynn.

Breckenridge zise:

— Nu aveţi impresia că Ei n-ar vrea să fie puşi în situaţia de a trebui să întoarcă o invitaţie de felul ăsta? Sau că le-ar fi teamă că vreun om de-al Lor ar vorbi prea mult?

Exact aşa părea, iar Lynn simţi cum îl copleşeşte convingerea disperată că versiunea Securităţii era, la urma urmei, adevărată.

Altfel, de ce n-ar fi fost nici un contact între părţi pe tema roboticii? În ambele direcţii avusese loc o "polenizare încrucişată" a cercetătorilor, într-o ordine strictă unu-la-unu, ani în şir, începând de pe vremea lui Eisenhower şi a lui Hruşciov. Pentru asta existau o seamă de motive: aprecierea corectă a caracterului suprastatal al ştiinţei; impulsuri de bunăvoinţă, greu de anihilat complet la o fiinţă umană; dorinţa de a participa la o perspectivă nouă şi interesantă şi de a-ţi vedea propriile idei, uşor învechite, considerate de alţii noi şi interesante.

Chiar şi guvernele doreau ca această stare de lucruri să continue. Existase întotdeauna ideea că învăţând tot ce se poate şi spunând cât mai puţin, propria parte va avea de câştigat din acest schimb.

Dar nu în cazul roboticii. Nu acolo.

Să fie condamnaţi pentru un lucru atât de neînsemnat. Şi încă unul de care ştiuseră tot timpul. Lynn se gândi, mohorât: *Ne-am complăcut în situaţie.*

Întrucât cealaltă parte nu dăduse publicităţii nimic despre robotică, asta te tenta să te culci pe o ureche şi să te simţi bine, fiind sigur de superioritate. De ce n-ar fi fost posibil, verosimil, ca Ei să aibă pentru timpul potrivit cărţi mai bune, chiar un atu?

Laszlo spuse tremurând:

— Ce ne facem?

Era clar că acelaşi mod de gândire îl adusese la aceeaşi concluzie.

— Ce facem? repetă Lynn.

Acum era greu să te gândeşti la altceva decât la lucrul groaznic, ce se apropia fără oprire. Undeva, în Statele Unite,

erau zece roboţi umanoizi, fiecare din ei purtând un fragment dintr-o bombă CT.

CT! Cursa pentru supremaţie în ororile fabricaţiei de bombe ajunsese aici. CT! Conversie Totală! Soarele nu mai era un sinonim pe care-l puteai folosi. Conversia totală făcea din soare o biată lumânare.

Zece umanoizi, fiecare complet nedăunător de unul singur, puteau, doar adunându-se laolaltă, să depăşească masa critică şi…

Lynn se ridică în picioare cu greu. Pungile întunecate de sub ochi, care de obicei dădeau feţei sale un aspect de presentiment sumbru, erau mai conturate ca oricând.

— Va depinde de noi să imaginăm căi şi mijloace de a deosebi un umanoid de un om şi apoi să găsim umanoizii.

— Cât de repede? mormăi Laszlo.

— Cu cinci minute înainte ca ei să se adune laolaltă, mârâi Lynn. Şi nu ştiu când va fi asta.

Breckenridge încuviinţă din cap:

— Mă bucur că sunteţi de partea noastră, domnule. Ştiţi, trebuie să vă duc înapoi la Washington pentru conferinţă.

Lynn îşi înălţă sprâncenele:

— E-n ordine.

Se întrebă dacă, lăsându-se mai greu convins, n-ar fi putut fi înlocuit imediat — dacă n-ar fi putut alt Şef al Biroului de Robotică să ţină conferinţa la Washington. Dintr-o dată dori sincer să se fi întâmplat chiar aşa.

***

Erau acolo Primul Adjunct al Preşedintelui, Secretarul pentru Ştiinţe, Secretarul pentru Securitate, Lynn în persoană şi Breckenridge.

Toţi cinci — stând la o masă într-o temniţă dintr-o fortăreaţă subterană de lângă Washington.

Adjunctul Preşedintelui, Jeffreys, era un om energic, chipeş, cu părul alb şi puţin fălcos, solid, gânditor şi discret din punct de vedere politic, atât cât ar trebui să fie un Adjunct al Preşedintelui.

Vorbi tăios:

— După cum văd, ne confruntăm cu trei probleme. Prima: când se vor uni umanoizii? A doua: unde se vor uni? A treia: cum îi oprim înainte de a se uni?

Secretarul pentru Ştiinţe, Amberley, aprobă spasmodic. Înainte de numirea lui fusese decan la Northwestern Engineering. Era subţire, ascuţit şi foarte supărăcios. Cu degetul arătător desena cercuri pe masă.

— În ceea ce priveşte *când* se vor uni, spuse el. Cred că e clar că un timp n-o vor face.

— De ce spuneţi asta? întrebă Lynn tăios.

— Sunt deja de o lună în Statele Unite. Aşa spune Securitatea.

Lynn se întoarse automat să-l privească pe Breckenridge, iar Secretarul pentru Securitate, Macalaster, îi prinse privirea. Macalaster spuse:

— Informaţiile sunt de încredere. Nu te lăsa păcălit de tinereţea înşelătoare a lui Breckenridge, Dr. Lynn. Pentru noi, asta e o parte din valoarea lui. De fapt, are treizeci şi patru de ani şi e de zece ani în departament. A stat la Moscova aproape un an şi fără el n-am fi ştiut nimic de acest pericol groaznic. Aşa cum stau lucrurile, avem aproape toate amănuntele.

— Nu pe cele importante, zise Lynn.

Macalaster de la Securitate zâmbi rece. Se ştia foarte bine despre el că are bărbia proeminentă şi ochii foarte apropiaţi, dar nu se mai ştia aproape nimic altceva. Spuse:

— Doar suntem oameni, Dr. Lynn. Agentul Breckenridge a făcut o treabă bună.

Adjunctul Preşedintelui interveni:

— Să spunem că avem ceva timp. Dacă era necesară o acţiune instantanee, până acum ar fi făcut-o. Probabil că aşteaptă un anumit timp. Dacă am şti locul, poate că timpul ar deveni evident.

— Dacă au de gând să folosească efectul CT, vor dori să ne slăbească pe cât de mult posibil, aşa că s-ar părea că trebuie să fie un oraş mare. În orice caz, un oraş mai mare e singura ţintă care merită o bombă CT. Cred că sunt patru posibilităţi: Washington, pentru că e centru administrativ; New York, pentru că e centru financiar, şi Detroit şi Pittsburgh, pentru că sunt cele două centre industriale principale.

Macalaster de la Securitate spuse:

— Sunt de acord cu New York. Administraţia şi industria au fost amândouă descentralizate într-atât, încât distrugerea unui anumit oraş nu va împiedica un contraatac imediat.

— Atunci, de ce New York? întrebă Amberley de la Ştiinţe, poate că mai tăios decât avusese intenţia. Şi finanţele au fost descentralizate.

— Problemă de morală. Poate că vor să distrugă voinţa noastră de a rezista, să ne facă să capitulăm doar de groaza primei explozii. Cea mai mare distrugere de vieţi omeneşti ar fi în suburbiile din New York…

— Cam mult sânge rece, murmură Lynn.

— Ştiu, spuse Macalaster de la Securitate, dar sunt în stare de asta, dacă ar crede că ar însemna victorie finală dintr-o lovitură. N-ar trebuit să…

Adjunctul Preşedintelui, Jeffreys, îşi dădu pe spate părul alb:

— Hai să presupunem ce e mai rău. Să presupunem că New York va fi distrus cândva, iarna, de preferat imediat după un viscol serios, când comunicaţiile sunt proaste şi întreruperea serviciilor publice şi a aprovizionării cu alimente în zonele mărginaşe vor avea efecte grave. Acum, cum îi oprim?

Amberley de la Ştiinţe spuse doar:

— Să găsim zece oameni în două sute douăzeci de milioane înseamnă să găsim un ac al naibii de mic într-o căpiţă de fân a naibii de mare.

Jeffreys scutură din cap:

— Pui problema greşit. Zece umanoizi între două sute douăzeci de milioane de oameni.

— Nu contează, spuse Amberley de la Ştiinţe. Nu ştim dacă un umanoid poate fi deosebit de un om la prima vedere. Probabil că nu.

Privi spre Lynn. Toţi priviră spre el.

Lynn spuse greoi:

— Noi, în Cheyenne, n-am putut fabrica unul care să pară om la lumina zilei.

— Dar Ei pot, zise Macalaster de la Securitate. Şi nu numai din punct de vedere fizic. De asta suntem siguri. Au dezvoltat procedurile mentale până la punctul în care pot să desfăşoare traseul microelectronic al creierului şi să-l concentreze în tiparele pozitronice ale robotului.

Lynn făcu ochii mari:

— Vreţi să spuneţi că Ei pot crea replica unei fiinţe umane, cu personalitate şi memorie cu tot?

— Da.

— Replica anumitor fiinţe umane?

— Exact.

— Şi asta se bazează tot pe descoperirile agentului Breckenndge?

— Da. Adevărul nu poate fi contrazis

O clipă. Lynn îşi plecă gânditor capul. Apoi spuse:

— Atunci, zece oameni din Statele Unite nu sunt oameni, ci umanoizi. Dar ar fi trebuit să aibă originalele la dispoziţie. N-ar putea fi orientali, care sunt uşor de reperat, aşa că ar trebui să fie din Europa de Est. Atunci, cum ar fi introduşi în ţară? Cu reţeaua radar pe toată graniţa, etanşă ca o membrană, cum ar putea Ei să introducă orice individ, uman sau umanoid, fără ca noi să ştim?

Macalaster de la Securitate spuse:

— Asta se poate face. Există anumite puncte legale de trecere a frontierei. Oameni de afaceri, piloţi, chiar turişti. Bineînţeles că sunt urmăriţi de ambele părţi. Totuşi, zece din ei ar fi putut fi răpiţi şi folosiţi ca modele pentru umanoizi. Apoi umanoizii ar fi trimişi înapoi, în locul oamenilor Pentru că nu ne-am aştepta la o asemenea înlocuire, am neglija faptul. Dacă ar fi americani, n-ar fi nici o problemă să pătrundă în această ţară. E simplu ca bună ziua.

— Şi nici măcar prietenii lor sau familia n-ar observa diferenţa.

— Trebuie să presupunem că aşa este. Credeţi-mă, am aşteptat orice raport în care să fie vorba despre atacuri subite de amnezie sau modificări serioase de personalitate Am verificat din astea cu miile.

Amberley de la Ştiinţe îşi fixa cu privirea vârful degetelor:

— Cred că măsurile obişnuite nu vor da roade, iniţiativa trebuie să vină de la Biroul de Robotică, iar eu mă bazez pe şeful acestui birou.

Din nou ochii s-au întors tăioşi, în aşteptare, către Lynn. Lynn simţea cum îl năpădeşte amărăciunea. I se părea că aici trebuia să ajungă conferinţa şi că pentru asta avusese loc. Nimic din ce se spusese nu se mai spusese înainte. De asta era sigur. Problema nu avea rezolvare, nu exista nici o sugestie

importantă. Era doar un plan menit să rămână în arhive, un plan născocit de nişte oameni care se temeau foarte mult de înfrângere şi care doreau ca răspunderea să fie plasată clar şi fără echivoc pe umerii altuia.

Şi totuşi era corect. În robotică rămăsesem Noi în urmă. Iar Lynn nu mai era pur şi simplu Lynn. Era Lynn de la Robotică, şi răspunderea trebuia să fie a lui.

El spuse:

— Voi face tot ce pot.

***

Petrecu o noapte fără somn şi era palid, la propriu şi la figurat, când ceru şi obţinu o altă întrevedere cu Adjunctul Preşedintelui, Jeffreys, în dimineaţa următoare. Breckenridge era acolo şi, deşi Lynn ar fi preferat o întrevedere particulară, înţelese situaţia. Era clar că Breckenridge avea mare influenţă la guvern, în urma succeselor din munca informativă. Păi, de ce nu?

Lynn spuse:

— Domnule, mă gândesc la posibilitatea ca noi să sperăm degeaba că vom fuma pipa păcii cu duşmanul.

— În ce fel?

— Sunt sigur că oricât de nerăbdătoare poate deveni lumea câteodată şi chiar dacă legislatorii consideră că uneori e oportun să vorbească, guvernul cel puţin recunoaşte că patul e avantajos. Şi Ei trebuie să recunoască asta. Zece umanoizi cu o bombă CT e un mod ruşinos de a desfiinţa patul.

— Distrugerea a cincisprezece milioane de fiinţe umane nu prea este ruşinoasă.

— Asta din punct de vedere al puterii mondiale. Nu ne-ar demoraliza atât de mult încât să ne facă să ne predăm şi nici nu ne-ar paraliza într-atât încât să ne încredinţeze că nu putem câştiga. Ar fi doar vechiul război al morţii planetare, pe care ambele părţi l-au evitat atât de mult timp şi cu atât de mult succes. Şi tot ce ar reuşi Ei să facă ar fi să ne forţeze pe noi să luptăm cu un oraş în minus. Nu e destul.

— Ce vrei să spui? întrebă Jeffreys cu răceală. Că Ei nu au zece umanoizi la noi în ţară? Că nu există nici o bombă CT care aşteaptă să fie unită?

— Sunt de acord că aceste lucruri sunt aici, dar poate dintr-un motiv mai întemeiat decât o nebunie cu bombe în mijlocul iernii.

— De pildă?

— Poate că distrugerea fizică, dacă umanoizii se adună laolaltă, nu e cel mai rău lucru care ni se poate întâmpla. Ce spuneţi despre distrugerea morală şi intelectuală care se poate petrece doar pentru că ei sunt aici? Cu tot respectul pentru agentul Breckenridge, ce-ar fi ca Ei să aibă *intenţia* ca noi să aflăm despre umanoizi? Ce-ar fi dacă umanoizii nici n-ar trebui să se unească vreodată, ci doar să rămână separaţi, ca să ne dea nouă motiv de îngrijorare?

— De ce?

— Spuneţi-mi un lucru. Ce măsuri s-au luat deja împotriva umanoizilor? Presupun că Securitatea umblă în dosarele tuturor cetăţenilor care au trecut vreodată graniţa sau au fost destul de aproape de ea, ca să fie posibilă o răpire. Pentru că Macalaster a amintit ieri, ştiu că se caută cazuri cu probleme psihiatrice care dau de bănuit. Altceva?

Jeffreys zise:

— Se montează dispozitive cu raze X în locurile importante din oraşele mari. În zonele aglomerate, de exemplu...

— Unde zece umanoizi s-ar putea strecura printre o sută de mii de spectatori la un meci de fotbal sau la unul de polo?

— Exact.

— Şi sălile de concerte sau bisericile?

— Trebuie să începem de undeva. Nu le putem face pe toate deodată.

— Mai ales când trebuie evitată panica, spuse Lynn. Nu-i aşa? N-ar fi bine ca lumea să-şi dea seama că în orice clipă, nu se ştie când, nu se ştie care oraş, cu tot conţinutul lui omenesc, va înceta dintr-o dată să existe.

— Presupun că asta e clar. Unde vrei să ajungi?

Lynn spuse energic:

— Că o parte din ce în ce mai mare din efortul nostru naţional va fi în întregime deplasat spre problema supărătoare a ceea ce Amberley numea "să găsim un ac foarte mic într-o căpiţă de fân foarte mare". Ne vom învârti ca nebunii după propria coadă, în timp ce Ei vor continua să avanseze în cercetare, până când ne vom da seama că nu-i mai putem

ajunge; când va trebui să ne predăm fără ca măcar să avem şansa să pocnim din degete, drept represalii. Gândiţi-vă apoi că această veste se va răspândi pe măsură ce tot mai multă lume va fi implicată în contramăsurile luate de noi şi tot mai multă lume va începe să se întrebe ce facem noi. Atunci? Panica poate dăuna mai mult decât orice bombă CT.

Adjunctul Preşedintelui spuse cu nervozitate:

— Pentru Dumnezeu, omule, ce propui să facem, atunci?

— Nimic, spuse Lynn. Să nu ne lăsăm intimidaţi. Să trăim aşa cum am trăit şi să presupunem că Ei nu vor îndrăzni să distrugă patul, de dragul lansării unei singure bombe.

— Imposibil! spuse Jeffreys. Absolut imposibil! Bunăstarea Noastră, a tuturor, depinde foarte mult de mine şi să nu fac nimic mi-e cu neputinţă. Sunt de acord cu tine că, poate, dispozitivele cu raze X în arenele sportive sunt o măsură superficială, care nu va da rezultate, dar trebuie procedat astfel încât lumea să nu ajungă în final la concluzia tristă că am neglijat apărarea de dragul unui raţionament subtil, care a încurajat pierderea de vreme. De fapt, contra-gambitul nostru va fi chiar activ.

— În ce fel?

Adjunctul Preşedintelui privi spre Breckenridge. Tânărul ofiţer de securitate, până atunci tăcut, spuse:

— N-are nici un rost să vorbim despre o desfiinţare viitoare a patului, când patul este desfiinţat acum. Nu contează dacă aceşti umanoizi explodează sau nu. Poate că ei sunt *într-adevăr* o momeală ca să ne distragă atenţia, aşa cum spuneţi. Dar e adevărat că suntem cu un sfert de secol în urmă în robotică, şi asta poate fi fatal. Ce alte progrese în robotică ne vor surprinde, dacă începe războiul? Singurul răspuns este să implicăm întreaga noastră forţă imediat, *acum,* într-un plan de dezvoltare fulger a cercetărilor în robotică, şi prima problemă este să găsim umanoizii. Spuneţi-i exerciţiu de robotică, dacă vreţi, sau spuneţi-i prevenirea omorârii a cincisprezece milioane de bărbaţi, femei şi copii.

Lynn dădu neajutorat din cap:

— *Nu se poate.* Ar însemna să joci după cum cântă ei. Vor să ne ademenească într-o fundătură. În timp ce ei sunt liberi să avanseze în orice direcţie.

Jeffreys spuse, nerăbdător:

— Asta-i părerea ta. Breckenridge şi-a spus părerea la televizor, iar guvernul a fost de acord şi vom începe cu o conferinţă a tuturor ştiinţelor.

— Toate ştiinţele?

Breckenridge spuse:

— Am făcut o listă cu fiecare om de ştiinţă important din fiecare domeniu al ştiinţelor naturale. Vor veni toţi la Cheyenne. Pe ordinea de zi va fi doar un punct: Cum să dezvoltăm robotica. Cel mai important subpunct va fi: Cum să producem un dispozitiv de recepţie pentru câmpurile electromagnetice din scoarţa cerebrală, suficient de sensibil pentru a face deosebirea dintre un creier omenesc protoplasmatic şi un creier pozitronic de umanoid. Jeffreys zise:

— Am sperat că vei dori să preiei conducerea conferinţei, adăugă Jeffreys.

— Nu mi s-a cerut părerea despre asta.

— Evident că timpul era scurt, domnule. Sunteţi de acord să preluaţi conducerea?

Lynn zâmbi scurt. Iar era vorba de răspundere. Era clar că răspunderea trebuia să fie a lui Lynn de la Robotică. Avusese sentimentul că mai degrabă i-ar plăcea lui Breckenridge să preia conducerea. Dar ce ştia el să facă?

Spuse:

— Primesc.

***

Breckenridge şi Lynn s-au întors împreună la Cheyenne, unde, în acea seară, Laszlo ascultă cu o neîncredere reţinută descrierea pe care Lynn o făcea evenimentelor viitoare.

Laszlo spuse:

— Cât ai fost plecat, şefule, m-am apucat să trec prin procedura de testare cinci modele experimentale de structură umanoidă. Oamenii noştri lucrează douăsprezece ore pe zi, în trei schimburi prelungite. Dacă trebuie să ţinem o conferinţă, vom fi aglomeraţi şi va trebui să renunţăm la orice altă activitate. Lucrul va înceta.

Breckenridge spuse:

— Doar un timp. Veţi câştiga mai mult decât pierdeţi.

Laszlo se încruntă:

— O gaşcă de astrofizicieni şi geochimişti învârtindu-se pe aici nu va fi de nici un folos pentru robotică.
— Pot fi folositoare părerile specialiştilor din alte domenii.
— Eşti sigur? Cum ştim dacă *există* vreo cale de a detecta undele cerebrale sau, chiar dacă ştim, cum putem deosebi omul şi umanoidul după undele cerebrale? Oricum, cine a pus la punct proiectul?
— Eu, spuse Breckenridge.
— *Tu?* Eşti robotician?
Tânărul agent de securitate spuse calm:
— Am studiat robotica.
— Nu-i acelaşi lucru.
— Am avut acces la materiale scrise referitoare la robotica rusească, în limba rusă. Materiale strict secrete, cu mult mai avansate decât orice aveţi aici.
Lynn spuse cu tristeţe:
— De data asta ne-a luat, Laszlo.
— Pe baza acelui material, continuă Breckenridge, am sugerat anume această direcţie de investigare. Este destul de sigur că, daca se copiază tiparul electromagnetic al unui anumit creier uman pe un anumit creier pozitronic, nu se poate obţine un duplicat perfect. Mai întâi, deoarece cel mai complicat creier pozitronic, destul de mic pentru a încăpea într-un craniu de mărimea celui omenesc, este de mii de ori mai simplu decât creierul omenesc. De aceea, nu poate reţine toate nuanţele şi trebuie să profităm cumva de acest avantaj.
Laszlo părea neobişnuit de impresionat, iar Lynn zâmbi încruntat. Era uşor să te superi din cauza lui Breckenridge şi a sosirii inoportune a câtorva mii de oameni de ştiinţă de alte specialităţi decât robotica, dar problema în sine trezea interesul. Cel puţin, asta era o consolare.

***

Ideea i-a venit cu încetul.
Lynn se pomenise că nu are nimic altceva de făcut, decât să stea singur în birou, pe un post de conducere care devenise doar onorific. Poate că asta l-a ajutat. I-a dat timp să se gândească, să şi-i imagineze pe oamenii de ştiinţă de pe jumătate de glob adunându-se la Cheyenne.

Breckenridge era cel care, cu competenţă distantă, se ocupa de amănunte. Se simţise o oarecare încredere în felul în care spusese:

— Să ne unim şi-i vom învinge.

Să ne unim.

Lui Lynn i-a venit ideea cu atâta calm, încât nimeni din cei care-l priveau în acea clipă n-ar fi observat cum ochii îi clipesc încet, de două ori — atât.

Făcu ceea ce trebuia, cu o detaşare care îl menţinea calm când simţea că, de fapt, ar trebui să înnebunească.

Îl căută pe Breckenridge în birourile improvizate ale celorlalţi. Breckenridge era singur şi încruntat:

— E ceva în neregulă, domnule?

Lynn spuse plictisit:

— Cred că totul e în ordine. Am ordonat stare de asediu.

— Cum?

— Ca şef de departament, pot s-o fac, dacă sunt de părere că situaţia o cere. Deci pot impune ceva în departamentul meu. E unul din avantajele descentralizării.

— Veţi revoca imediat acest ordin.

Breckenridge făcu un pas înainte.

— Veţi fi ruinat, dacă se aude de asta la Washington.

— Oricum sunt ruinat. Crezi că nu-mi dau seama că am fost "aranjat" să joc rolul celui mai mare ticălos din istoria Americii: omul care le-a dat voie Lor să încalce patul? N-am nimic de pierdut — poate doar de câştigat.

Râse un pic sadic:

— Ce ţintă ar fi Departamentul de Robotică, nu-i aşa, Breckenridge? Doar câteva mii de oameni omorâţi de o bombă CT, capabilă să pulverizeze trei mii de mile pătrate într-o fracţiune de secundă. Dar cinci sute din aceşti oameni ar fi cei mai mari savanţi ai noştri. Am fi în situaţia aparte de a ne lupta fără "creiere" sau de a ne preda. Eu cred că ne-am preda.

— Dar e imposibil, Lynn, mă auzi? Înţelegi? Cum ar putea umanoizii să treacă de dispozitivele noastre de securitate? Cum s-ar putea aduna laolaltă? Dar se *adună!* Noi îi ajutăm s-o facă. Le ordonăm s-o facă. Savanţii noştri vizitează cealaltă parte, Breckenndge. Îi vizitează pe Ei periodic. Tu ai remarcat cât e de ciudat că nimeni de la Robotică n-a făcut-o. Ei bine,

zece savanţi de-ai noştri sunt încă acolo şi, în locul lor, zece umanoizi vin la Cheyenne.

— E o bănuială ridicolă.

— Eu cred că e justă, Breckenridge. Dar n-ar merge decât dacă am şti că umanoizii sunt în America, astfel încât să fim nevoiţi să organizăm conferinţa mai întâi. Ce coincidenţă că tu ai adus vestea despre umanoizi *şi* ai sugerat organizarea conferinţei, *şi* ai sugerat ordinea de zi *şi* conduci acţiunea, *şi* ştii exact ce savanţi au fost invitaţi! Te-ai asigurat că au fost invitaţi şi cei zece care trebuie?

— Dr. Lynn! ţipă Breckenridge furios.

Şovăi, înainte de a se repezi.

Lynn spuse:

— Nu te mişca. Am un blaster. Vom aştepta doar ca savanţii să ajungă aici, unul câte unul. Unul câte unul îi vom expune la raze X. Unul câte unul îi vom pune la monitorul pentru radioactivitate. Nici unul nu va scăpa fără să fie controlat, şi dacă toţi cei cinci sute sunt "curaţi", îţi voi da blasterul şi mă voi preda. Numai că eu cred că-i vom găsi pe cei zece umanoizi. Stai jos, Breckenridge.

Se aşezară amândoi.

Lynn spuse:

— Vom aştepta. Când obosesc, Laszlo mă va înlocui. Vom aştepta.

***

Profesorul Manuelo Jimenez de la Institutul de Studii Superioare din Buenos Aires explodă în timp ce avionul stratosferic în care călătorea se afla la trei mile deasupra Văii Amazonului. A fost o simplă explozie chimică, dar a fost de-ajuns ca să distrugă avionul

Dr. Herman Liebowitz de la M.I.T. explodă într-un monorail, omorând douăzeci de oameni şi rănind alţi o sută.

La fel au murit Dr Auguste Marin de la Institutul Nucleonic din Montreal şi încă şapte, în diferite etape ale călătoriei lor spre Cheyenne.

Laszlo dădu buzna, palid şi bâlbâindu-se, cu vestea proaspătă, Trecuseră doar două ore de când Lynn stătea acolo, faţă în faţă cu Breckenridge, cu blasterul în mână.

Laszlo spuse:

— Am crezut că eşti nebun, şefule, dar ai avut dreptate. *Erau* umanoizi. Au fost, în mod sigur!

Se întoarse şi-l privi pe Breckenridge, cu ochii plini de ură:

— Doar că au fost preveniţi. *El* i-a prevenit, aşa că n-a mai rămas nici unul întreg. Nici unul pe care să-l studiem.

—Doamne! ţipă Lynn şi, cu o grabă nebună, îndreptă blasterul spre Breckenridge şi trase. Gâtul omului de la Securitate dispăru; toracele îi căzu: capul se lovi puternic de podea şi se rostogoli într-o parte.

Lynn gemu:

— N-am înţeles, am crezut că e trădător Nimic mai mult.

Iar Laszlo stătu nemişcat, cu gura deschisă, pe moment incapabil să vorbească.

Lynn spuse cu violenţă:

— Sigur, el i-a prevenit. Dar cum putea să facă asta stând pe scaunul ăsta, dacă n ar fi fost utilat cu transmisie radio încorporată? Nu înţelegi? Breckenridge fusese la Moscova. Adevăratul Breckenridge este încă acolo. Doamne, *erau unsprezece!*

Laszlo reuşi să spună, cu voce subţire şi răguşită:

— *El* de ce n-a explodat?

— Aştepta, cred, să se asigure că au primit ceilalţi mesajul lui şi că au fost distruşi, pentru siguranţă. Doamne, Doamne, când ai adus vestea şi mi-am dat seama de adevăr, n-am putut trage destul de repede. Dumnezeu ştie cu câte fracţiuni de secundă am fost mai rapid decât el!

Laszlo spuse, tremurând:

— Cel puţin, vom avea unul pentru studiu.

Se aplecă şi-şi muie degetele în lichidul lipicios care se scurgea din resturile sfârtecate, prin gâtul corpului decapitat.

Nu era sânge, era ulei de calitate superioară pentru maşini.
